



# Bachelorgradsoppgave

Skole-hjem samarbeid

School-home cooperation

*" Hvordan anvende foreldremøte som en arena for å etablere et godt læringsmiljø?"*

*" How to use parent meetings as a venue to establish a good learning environment?"*

Forfatter: Tor Gunnar Venås

GLU360

Bachelorgradsoppgave i grunnskolelærerutdanning for  
5.-10. trinn

Lærerutdanning

Høgskolen i Nord-Trøndelag - 2014



**HINT**

## **SAMTYKKE TIL HØGSKOLENS BRUK AV KANDIDAT-, BACHELOR- OG MASTEROPPGAVER**

**Forfatter(e):** Tor Gunnar Venås

**Norsk tittel:** Skole-hjem-samarbeid:  
"Hvordan anvende foreldremøte som en arena for å etablere et  
godt læringsmiljø"

**Engelsk tittel:** School-home cooperation  
"How to use parent meetings as a venue to establish a good  
learning environment?"

**Studieprogram:** Grunnskolelærerutdanning for 5.-10. trinn

**Emnekode og navn:** GLU360 lærerutdanning

Vi/jeg samtykker i at oppgaven kan publiseres på internett i fulltekst i Brage,  
HiNTs åpne arkiv

Vår/min oppgave inneholder taushetsbelagte opplysninger og må derfor ikke  
gjøres tilgjengelig for andre

**Kan frigis fra:** \_\_\_\_\_

**Dato:** 23.05.14

**Tor Gunnar Venås**  
underskrift

\_\_\_\_\_  
underskrift

\_\_\_\_\_  
underskrift

\_\_\_\_\_  
underskrift

## **Forord**

Under arbeidet med denne oppgaven har læringsutbytte alltid vært tilstede. Jeg har lært mye både i henhold til oppgavens mål, men også om prosessen rundt skrivingen. Det å jobbe med denne oppgaven har vært interessant, samtidig som den har vært lærerik i forhold til foreldremøtets muligheter og praksis.

Jeg vil rette en stor takk til min veileder Liv Iren Grandemo, som har hjulpet meg gjennom denne prosessen, både med gode refleksjoner, tips og konstruktive tilbakemeldinger. Jeg har fått raske tilbakemeldinger, og hjelp på det jeg har lurt på, noe som har medført at jeg kunne fått jobbet kontinuerlig med oppgaven. Jeg vil også legge igjen en takk til lærerne som tok seg tid til å bli intervjuet, dette var til stor hjelp for meg, og sluttproduktet av oppgaven.

Tilslutt vil jeg takke medstudenter for gode og konstruktive diskusjoner, både i forhold til det faglige innhold og det strukturelle. Dere har vært til stor hjelp under prosessen med å skrive denne oppgaven.

Levanger Mai 2014.

Tor Gunnar Venås

## Sammendrag

Foreldremøte er en arena der som oftest alle foreldrene i en klasse er samlet. I et foreldremøte får du mulighet til å bli kjent, knytte kontakter, utveksle informasjon og ta opp aktuelle temaer. Med en slik arena får du samlet de fleste foreldrene, og får en mulighet til å etablere et godt skole-hjem samarbeid. Undersøkelser viser også at når foreldrene kjenner hverandre godt, kan det gjøre at det skapes en større medvirkning i skolen (Foreldreutvalget for grunnopplæringen, 2012). I henhold til oppgaven har jeg valgt å satt fokus på betydningen om bruken av foreldremøte, og hvordan du som lærer kan etablere gode relasjoner og et godt samarbeid, for det beste for elevene. Problemstillingen har jeg valgt å formulert slik: *Hvordan anvende foreldremøte som en arena for å etablere et godt læringsmiljø?"* Jeg har sett spesielt på foreldreinnflytelsen, lærerrollen, og defineringen av skole-hjem forholdet.

Jeg har forsøkt å belyse problemstillingen ved hjelp av intervjuer fra sju lærere fra skoler i Trøndelag og Møre og Romsdal. Svarene som jeg her har opparbeidet meg har jeg valgt å se opp mot relevant teori som jeg har innhentet.

Ved hjelp av disse intervjuene har jeg kunnet få et innblikk i noen av tankene til lærerne, samt en type forståelse for hvordan foreldremøtene blir praktisert, og refleksjonene rundt dette. På grunnlag av intervjuene har jeg kunne fått et inntrykk av hvordan ulike foreldremøter blir praktisert, og ulike mål lærerne ønsker å stå igjen med etter møtet er omme. Selv om et inntrykk har blitt dannet, kan jeg likevel ikke trekke en slutning for at funnene i denne oppgaven er relevante for alle lærere. Oppgaven tar utgangspunkt i praksisen til lærere, og hvilken tanker de har tilstede for å få et best mulig resultat ut av møtet. Selv om jeg har rettet svarene jeg har fått fra intervjuobjektene opp mot den tilegnede teorien, kan jeg ikke trekke en entydig slutning for at dette gjelder alle lærere. Uansett om oppgaven ikke trekker en slutning i henhold til praksisen som foregår rundt foreldremøtet, så ligger likevel fokuset i oppgaven, å belyse en problemstilling, samt skape refleksjoner over hvilken muligheter som ligger tilrette i en slik type arena.

## Innholdsfortegnelse:

Forord .....	3
Sammendrag .....	4
1.0: Innledning .....	6
1.1 Begrunnelse for valg av tema .....	6
1.2 Problemstilling .....	7
1.3 avgrensing .....	7
1.4 Oppgavens oppbygging .....	7
2.0 Metode .....	8
2.1 Metodevalg .....	8
2.2 Utvalg .....	9
2.3 Intervju .....	9
2.4 Analyse .....	10
3.0 Teoridel: .....	10
3.1 Foreldremøte .....	10
3.2 Foreldresamarbeidet .....	11
3.3 Partnerskapet .....	11
3.4 Foreldreinnflytelse .....	12
4.0 Foreldremøte i praksis .....	14
4.1 Antall foreldremøter .....	14
4.2 Viktigheten ved bruk av foreldremøte? .....	15
4.3 Fokuset under foreldremøte .....	16
4.4 Partnerskapet .....	16
4.5 Målet med foreldremøte .....	18
5.0 Drøfting .....	19
5.1 Hvorfor foreldremøte? .....	19
5.2 Inkludering av foreldrene .....	20
5.3 Hvordan kan vi definere forholdet skole-hjem? .....	22
5.5 Lærerens mål .....	23
5.6 Hvorfor senke barrieren? .....	24
6.0 Avslutning .....	25
Litteraturliste .....	27
Vedlegg 1: .....	29

## 1.0: Innledning

En lærers rolle er mer omfattende enn bare å kunne undervise i et klasserom. Du som lærer må forholde deg til både elever, kollegier, og foreldre. Hvor og hvordan en lærer kan forholde seg til sistnevnte er en utfordring for flere lærere, men også en nødvendighet.

Foreldremøte er en obligatorisk arena der lærer og foreldre møtes to ganger i året. Dette er en arena der du som lærer kan etablere en relasjon til foreldregruppa, samt skape et godt foreldrefelleskap. Samtaler med foreldrene må ikke ses på som et isolert fenomen, men må derimot sees som et mulighet for å skape et godt felleskap mellom lærer og foreldre på en kontinuerlig basis. Det er svært sjelden at den første kontakten en lærer har med foreldre er i henhold til et problem eller bekymring i forhold til barnet. Det vil oftest være flere muligheter for å sikre seg en god samarbeidsrelasjon med foreldrene før det på et tidspunkt vil være nødvendig å ta opp et problem i henhold til barnet. Med fokus på foreldresamarbeidet, ser vi at når partene har blitt bedre kjent med hverandre, og større tillitt er blitt etablert, faller terskelen for å ta kontakt med hverandre, og gjør de "vanskelige" samtalene, mindre vanskeligere å oppsøke (Drugli & Onsjøen, 2010).

*"Skolen skal halde kontakt med foreldra gjennom opplæringsåret.*

*Skolen skal i starten av kvart opplæringsår halde eit foreldremøte der foreldra informerast om skolen, innhaldet i opplæringa, medverkinga til foreldra, rutinar og anna som er relevant for foreldra" (Utdanningsdirektoratet, 2011)<sup>1</sup>*

Ved bruken av foreldremøte får skolen og foreldrene en mulighet til å bli bedre kjent med hverandre, slik at barrieren for å ta opp aktuelle temaer blir senket, og muligheten for å skape et godt fundament for et godt samarbeid blir lagt.

### 1.1 Begrunnelse for valg av tema

Foreldresamarbeidet er noe jeg ser på som veldig viktig i henhold til elevene. Et godt foreldresamarbeid er viktig om vi alle skal dra i samme retning for det beste for barna. Selv om jeg ser på denne tematikken som veldig viktig, er det noe jeg ikke har praktisk erfaringer med, og jeg føler dette er en utfordring når jeg skal arbeide i skolen. Grunnen til at jeg har valgt å ta for meg foreldremøte er fordi jeg ser på dette som en arena for å etablere gode relasjoner sammen med foreldregruppa. Derfor har forskningen min i denne oppgaven bestått av hvordan ulike lærere praktiserer foreldremøter og hvordan relasjoner blir bygget.

Kunnskapen som her blir tilegnet er noe jeg håper jeg får bruk for i skolen, og kan belyse videre hvilken muligheter foreldremøte kan gi.

## **1.2 Problemstilling**

Min problemstilling er som følger: " *Hvordan anvende foreldremøte som en arena for å etablere et godt læringsmiljø?*"

## **1.3 avgrensing**

I denne oppgaven vil jeg belyse bruken av foreldremøte, og se på muligheter foreldremøte kan ha for læringsmiljøet til elevene. Fokuset i oppgaven vil være å se på hvordan du som lærer kan fremme gode relasjoner og samarbeid med foreldregruppa, og om et godt samarbeid kan påvirke skolehverdagen til barna. Foreldremøte er en arena der alle foreldrene er samlet, noe som gjør at mye av det felles samarbeidet starter her. Oppgaven vil ikke komme med noen konklusjon, men derimot belyse problemstillingen for å skape en videre diskusjon rundt tematikken.

## **1.4 Oppgavens oppbygging**

Denne oppgaven vil jeg belyse relevante aspekter rundt foreldremøte og relasjonsbyggende faktorer mellom skole og hjem, med hjelp av teori fra bøker, internett, artikler, egne erfaringer og intervjuer. I første del av oppgaven presenterer jeg oppgaven, problemstillingen og en avgrensing til problemstillingen. I kapittel to i oppgaven kommer jeg inn på metodikken som er blitt brukt gjennom forskningsprosessen. Videre i oppgaven vil jeg komme med relevant teori i henhold til problemstillingen. Teorien omhandler både generell kunnskap om foreldremøte, samt hvilken påvirkning foreldrene har på sine barn, og hvordan du som lærer skal bygge relasjoner med foreldrene gjennom foreldremøter. I kapittel fire kommer forskningsarbeidet. Her blir resultater og kunnskap som er tilegnet gjennom forskningen presentert. I kapittel fem kommer drøftingskapittelet. Her vil jeg sammenfatte svar og resultater jeg har fått i kapittel fire sammen med teorien som jeg har tilegnet med i kapittel tre. Tilslutt kommer kapittel seks, her vil jeg skrive kort om hva jeg har funnet ut, og hvordan dette belyser min problemstilling.

## 2.0 Metode

Min bacheloroppgave vil være en sammenfatning av både faglitteratur og intervjuer med grunnskolelærere. Oppgaven er i hovedsak fokusert rundt en kvalitativ metode. Den kvalitative datainnsamlingsmetoden omhandler ord og tekster, som ofte forekommer fra intervjuer som blir gjort. Den kvalitative tilnærmingen blir sett på som en krevende arbeidsmetode, der et stort antall informanter kan skape et stort arbeid, men du får derimot flere nyanser i arbeidet (Postholm & Jacobsen, 2011). Selv om den kvalitative metoden har vært hovedfokuset, har også en form for kvantitativ metode blitt brukt. Det er et skille mellom kvalitativ og kvantitativ metode, men dette skillet trenger ikke nødvendigvis å være så stort. Metodene blandes ofte, spesielt om spørreskjemaene inneholder åpne spørsmål (Postholm & Jacobsen, 2011, Christoffersen & Johannessen, 2012). Jeg brukte spørreskjema med åpne spørsmål hos tre lærere, dette ble gjort for å få en bekreftelse eller avkreftelse på de kvalitative intervjuene som ble gjort. Det som forekommer ved bruk av disse metodevalgene er at utvalget respondenter blir mindre enn ved bruk av en ren form for kvantitativ metode (Postholm & Jacobsen, 2011).

i henhold til problemstillingen min, ser jeg på den som ganske konstruktivistisk.

Konstruktivisme omhandler en realitet med variabler. En konstruktivist hevder for eksempel at den sosial virkeligheten er så kompleks og sammensatt at det ikke er mulig å avdekke alle mulige forhold som skaper variasjon (Postholm & Jacobsen, 2011). Grunnen til at jeg ser på min problemstilling som konstruktivistisk, er at med tanke på flere av variablene som forekommer i min problemstilling, gjør at det ikke blir mulig å gi et konkret svar på problemstillingen. Med tanke på at min problemstilling omhandler både ulike lærere og foreldregrupper, gjør det at flere variabler er tilstede, og at det ikke kan trekkes en konkret slutning rundt problemstillingen.

## 2.1 Metodevalg

Problemstillingen som jeg har, omhandler lærernes praksis og erfaringer rundt bruken av foreldremøte. Derfor synes jeg det beste alternativet var å treffe disse lærerne personlig. Dette gjorde at valget for metode falt i større grad på en kvalitativ tilnærming, i forhold til en kvantitativ tilnærming. Intervjuer blir definert som en kvalitativ metode og er basert på en induktiv tilnærming. Ved bruken av kvalitative metoder får du en større dybde i datainnsamlingen. Den kvantitative metoden derimot, forsker mer i overflaten, og er svært effektiv når det gjelder å spørre mange personer om det samme, og dermed får en bredere oversikt over hva mange enheter mener (Postholm & Jacobsen, 2011). Ved valg av metode



kommer du borti utrykkene validitet(gyldighet) og reliabilitet(pålitelighet). Validitet omhandler hvor gyldige de innsamlede dataene er, og hvor relevant den er for din problemstilling. Reliabilitet har fokus på i hvilken pålitelighetsgrad målingene og datainnsamlingen har. Både validitet og reliabilitet er viktige uansett hvilken forskningsmetode du har, men kan være vanskeligere i forhold til den kvalitative tilnærmingen. Dette kan forklares med at i en intervjusituasjon vil det være kontinuerlige situasjonsendringer mellom intervjuer og intervjuobjektet, denne kontinuerlige endringen kan vi kalle for en dynamisk prosess. En dynamisk prosess gjør at situasjonsbestemmelsen under intervjuet kan forandres både av intervjuer, intervjuobjektet og andre faktorer, som kan få en innvirkning på validiteten (Postholm & Jacobsen, 2011).

## 2.2 Utvalg

Utvalget intervjuobjekter i denne oppgaven har bestått av sju lærere, fra skoler både i Møre og Romsdal og Trøndelag. Valget falt på sju lærere med tanke på tidsmessige årsaker som gjorde at å intervju et større antall ville blitt for krevende. Det som hadde vært fordel med et større antall intervjuobjekter er en sterkere datainnsamling samt å skaffe seg et sterkere bilde som kan være til hjelp for å trekke en slutninger rundt forskningsfeltet. Lærerne jobbet med trinn fra 5-9 klasse, og fikk alle de samme spørsmålene. Spørsmålene var strukturert på forhånd ( vedlegg 1), med mulighet til å stille oppfølgingsspørsmål. Lærerne hadde ikke fått vite noe om spørsmålene eller tematikken på forhånd. Det ble gjort for at jeg ville ikke at læreren kunne forberede seg eller diskutere med noen av det andre lærerne.

## 2.3 Intervju

Jeg har valgt en ansikt-til-ansikt intervjumetode. Det går ut på at jeg oppsøker intervjuobjektene og gjennomfører intervjuene personlig sammen med dem. Fordelen er at du kan få etablert en relasjon med intervjuobjektet slik at samtalen blir en mer åpen samtale, samt at muligheten for oppfølgingsspørsmål er tilstede. Jeg valgte en kvalitativ intervjuform, som både er åpen og strukturert (Postholm & Jacobsen, 2011, Christoffersen & Johannessen, 2012). Med denne type intervjuform hadde jeg et planlagt intervjukjema som skulle gjennomgås, men hadde også muligheten til å spørre om oppfølgingsspørsmål. Spørsmålene var formulert både ut i fra teori som jeg ville få større kunnskap om, men også spørsmål som kunne bekrefte eller avkrefte teorien som var tilstede rundt tematikken. Under intervjuet ble det brukt båndopptaker slik at jeg ikke brukte for mye tid til å skrive ned alt som ble sagt, det førte til at jeg kunne fokusere på intervjuet og intervjuobjektet. Jeg gjennomførte individuelle intervjuer, dette fordi jeg ville trekke vekk samhandlingen med andre lærere, slik at det var

personlige erfaringer og tanker til hver enkelt lærer som kom frem (Postholm & Jacobsen, 2011).

## 2.4 Analyse

Postholm & Jacobsen(2011) referer til Gadamer som sier at analyse handler om å utvikle forståelse. Det innsamlede datamaterialet er blitt tolket ut i fra den teori som jeg har tilegnet meg. Teoriene fungerer som en linse eller som briller for å tolke datamaterialet. Det innebærer at informasjonen som vi tilegner oss, filtreres gjennom den forforståelsen eller kunnskapen vi allerede sitter med. Slike teorier kan både farge og blende læreres forskningsblikk. Etter at forskningsdataene er blitt transkribert fra båndopptakene til skrift, begynte jeg å strukturere datamaterialet, noe som innebærer å kategorisere materialet som tilhører sammen. Dette kaller vi for en deskriptiv analyse (Postholm & Jacobsen, 2011).

## 3.0 Teoridel:

### 3.1 Foreldremøte

*"Skolen skal halde kontakt med foreldra gjennom opplæringsåret.*

*Skolen skal i starten av kvart opplæringsår halde eit foreldremøte der foreldra informerast om skolen, innhaldet i opplæringa, medverkinga til foreldra, rutinar og anna som er relevant for foreldra"* (Utdanningsdirektoratet, 2011)<sup>1</sup>

Den eldste møteformen vi har mellom foreldre og lærere startet ute på bygdene i omgangsskolens tid. I senere tid da skolehusene ble bygd rundt på landsbygda, var avstandene fortsatt så små at læreren kunne opprettholde kontakten med hjemmene. I byen var det ikke på samme måten. På grunn av større avstander og tilflytting ble avstanden mellom hjem og skole større. De gangene læreren valgte å oppsøke hjemmet, var ofte i tilfeller der det var noe galt med eleven. Slike lærerbesøk ble sjelden sett på som et positivt visitt. Foreldremøtet ble helt siden 1970-årene sett på som et sosialt samvær hvor foreldrene kunne utveksle erfaringer. Det som ofte ble framstilt som et problem var hvordan møtene ble preget av en enveiskommunikasjon fra lærer (Berglyd, 2003).

Foreldremøte forekommer hvert år, og er noe foreldre er godt kjent med. Fundamentet i det som blir gjennomgått på skolen er en generell form for informasjon om hvordan skolehverdagen foregår. Selv om foreldremøte blir praktisert forskjellig fra skole til skole, er intensjonen med møtet det samme overalt, nemlig å gjøre foreldrene kjent med skolen og det som foreldre og barnet skal forholde seg til. Et slikt møte har som mål å skape en trygghet

både for foreldre og barn. Skolens fokus blir her å skape et samsvar mellom foreldrenes forventninger og virkelighet, slik den toner seg i skolens hverdag (ibid).

### 3.2 Foreldresamarbeidet

Samarbeidet mellom foreldre og skolen er et viktig aspekt i barnets trivsel og utvikling. Ligger mulighetene tilrette for å skape et godt og konstruktivt samarbeid mellom disse to partene, kan det få en påvirkning på barn og unges læring og utvikling (Lassen & Breilid, 2012). Foreldresamarbeidet blir også nevnt i opplæringsloven, og allerede i første ledd i formålsparagrafen (§1-1): "*Opplæringa i skole og lærebedrift skal, i samarbeid og forståing med heimen, opne dører mot verda og framtida og gi elevane og lærlingane historisk og kulturell innsikt og forankring.*". Dette punktet blir bekreftet videre i § 13-3d: "*Kommunen og fylkeskommunen skal sørgje for samarbeid med foreldre, høvesvis i grunnskolen og i vidaregåande opplæring*" (Lovdata.no, 2013)<sup>1</sup>. Selv om skole -hjem samarbeidet blir nevnt i opplæringsloven, skal det ikke tas for gitt at dette er en selvgående prosess. Mye av det som må ligge tilrette for at dette skulle kunne bli en realitet er et velfungerende samarbeid rundt denne oppgaven. Et fungerende samarbeid mellom foreldre og skole er vesentlig for barn og ungdoms utvikling, læring og velvære gjennom skoleløpet, og noe som gir et godt fundament for deres voksenliv. Dette vil si at en kunnskap må ligge tilstede, både for skolen og foreldre for at samarbeidet blir best mulig for barnet (Lassen & Breilid, 2012).

### 3.3 Partnerskapet

Forholdet og samarbeidet mellom foreldre og skolen, kan sees på som et partnerskap. Selv om foreldre og lærere har ulike roller i forhold til barna, er målet vi vil frem til, stort sett det samme. I henhold til grunnfundamentet som elevene tar med seg fra hjemmet, påvirker dette elevenes benyttning av skolens tilbud (Lassen & Breilid, 2012). Noen mener at innvolvingen foreldre har på skolehverdagen til sitt barn, kommer automatisk. Vist det ikke blir et faktum, er det et tegn på at foreldrene ikke er "gode" foreldre. Foreldre som ikke automatisk tar del i barnets skolehverdag blir sett på som uansvarlige og uinteresserte i sitt barns fremtid. I andre enden er det noen som mener at skolen har ansvaret for å fortelle foreldrene hva dem skal gjøre, og at foreldrene vil da simpelthen respondere på det. Ingen av tilnærmingene - å vente på at foreldrene inkluderer seg selv, eller diktere hva foreldrene skal gjøre - fungerer på noen effektiv eller informativ måte for alle de inkluderte familiene. Det som blir sett på som den mest lønnsomme tilnærmingen er å se på forholdet mellom lærer og foreldre, som et partnerskap. Et definert partnerskap vil si at begge parter har sin rolle i utdanningen og utviklingen av barnet (Epstein, 2011). Selv om partnerskap blir sett på som det mest ideelle i

et slikt samarbeid, er det en bestemt holdning som må være tilstede for at det skal være mulig å inngå et slikt samarbeid. En gjensidig respekt mellom partene, må være tilstede for at en respektfull og konstruktiv diskusjon skal kunne fungere. Daniel Stern (2007) har lagt vekt på diskusjonen som et alternativ til et bedre samarbeid. Viktige aspekter som må være tilstede er det han kaller "møteøyeblikk". Slike øyeblikk oppstår når dialogpartnere har en genuin kontakt, og ser på hverandre som likeverdige personer. Her er det ikke bare det verbale som her hovedfokuset i diskusjonen, men også det ikke-verbale. Mye av det som blir sett på som hovedprinsippet for et god diskusjon er likesinnet respekt, der alle parter gjør alt for å komme på samme nivå som motparten. Når slike møtepunkter oppstår, gir det partene en mulighet til å bli bedre kjent med hverandre, skape en tilhørighet og trygghet, og tilliten til hverandre blir forsterket. Foreldrenes rolle er veldig viktig for at et slikt partnerskap skal fungere, derfor er det viktig at skolen og lærerne har respekt, og inkluderer foreldrene i prosesser som angår sitt barn. Mange skoler har problemer med å inkludere foreldre i pedagogiske beslutninger. Det vil si at det er skolen som tar alle avgjørelsene rundt de pedagogiske beslutningene, og har som forventning at foreldre følger opp disse bestemmelsene, som foreksempel å hjelpe barna med lekser, stille på foreldremøter og dugnader (Esperås, 2013). Et godt partnerskap kommer fra et fellesmål der vi ønsker å skape bedre vilkår for barna. Foreldrene som en samarbeidspartner fungerer best mulig når begge partene drar i samme retning, for å realisere de pedagogiske målene (Andersen & Rasmussen, 1996).

### 3.4 Foreldreinnflytelse

*"Skolen skal legge til rette for samarbeid med hjemmet og sikre foreldres og foresattes medansvar i skolen. Foreldrene/de foresatte har hovedansvaret for egne barn, og de har stor betydning for barnas motivasjon og læringsutbytte"* (Regjeringen.no).

Foreldrene er i hovedsak primærforsørgere for sine barn, og er derfor sentrale personer i utviklingen og utdanningen av barna. Selv om skolen har et stort ansvar i forhold til dette, er det foreldrene som har det primære ansvaret, noe som bekrefter i større grad viktigheten av et skole-hjem samarbeid. Foreldrenes hovedansvar er forankra i flere lover, som for eksempel barneloven, opplæringsloven og FNs menneskerettigheter:

Barneloven § 30: *"Dei som har foreldreansvaret, er skyldige til å gje barnet forsvarleg oppseding og forsyting. Dei skal syte for at barnet får utdanning etter evne og givnad."*(lovdata.no,2013)<sup>2</sup>.

Artikkel 26: "Foreldre har fortrinnsrett til å bestemme hva slags undervisning deres barn skal få."(fn.no, 1948).

Som hovedforsørgere er foreldrene viktig støttespillere for barna sine. Foreldrenes viktigste funksjon er å ivareta barnets primære behov. For foreldre er det flere faktorer som gjør at dem kan påvirke barna sine. Noen av disse er å yte emosjonell støtte, tilrettelegging for et trygt miljø, skape situasjoner som oppfordrer til selvutvikling og selvstendighetstrening, og det å fungere som en modell for barnet. Flere av disse faktorene er aspekter som gjenspeiler hverdagen, og kan direkte overføres til en skolesituasjon (Holthe, 2000). Selv om det er foreldrene som har primæransvaret for sitt barn, er flere foreldre skuffet over innflytelsen dem har på barnet i skolen. Foreldre vil ha større innflytelse på det som skjer på skolen, og spesielt den pedagogiske hverdagen som påvirker deres barn (Andersen & Rasmussen, 1996). Når det oppstår situasjoner der foreldre føler seg maktesløse ovenfor skolen, kan det føre til usikkerhet og frustrasjon hos foreldrene. Når lærere har en holdning som tilsvarer at dem "vet best", gjør det at usikkerheten til foreldrene blir større, og muligheten for å ta opp vanskelige spørsmål blir vanskeligere, enn dem hadde trengt å være(Berglyd, 2003). I stedet for at skolen bare lærer bort til foreldrene hva det skal gjøre ovenfor sitt barn, er det desto viktigere og støtte opp under foreldrenes oppdragelsesevne, og støtte foreldrene i den betydningen og innflytelsen dem har for sitt barn i utvikling og læring (Holthe, 2000). Foreldrenes største påvirkning for læring, er den positive forventningen som ligger tilrette. En god utvikling hos barnet oppstår når en relasjon, støtte og forventning er tilstede fra foreldrene(Hattie, 2009). Lyndsay Grant(2009) skriver om innflytelsen til foreldrene, og hvordan denne henger sammen med samarbeidet fra skolen. Hun forklarer at foreldrene er dem som har størst påvirkning på sitt barn, og har størst forutsetninger for å vite hva barnet trenger for å utvikle seg. Selv om foreldrene blir sett på som hovedpersoner for denne oppdragelsen, skriver også Grant om viktigheten av samarbeidet mellom skole og hjem. Foreldrene kan ikke alt, og går glipp av mye pedagogisk kunnskap som lærere sitter med. I henhold til dette forklarer hun at samarbeidet er viktig, og at selv om innflytelsen i større grad sitter hos foreldrene, er det viktig at skolen får mulighet til å supplere med relevant kunnskap for barnets eget beste.

## 4.0 Foreldremøte i praksis

Etter å satt sammen intervjuene, har jeg valgt å dele inn resultatene inn i disse temaene:

- Antall foreldremøter.
- Viktigheten ved bruk av foreldremøte.
- Fokus under foreldremøtet
- Partnerskapet
- Målet ved foreldremøtet

De sju informantene har jeg valgt å dele inn i lærer 1-7. Er det noen av lærerne som poengterer noe mer enn dem andre, eller at svarene avviker fra resten, vil jeg sitere dette ved bruk av, lærer 1, lærer 2 osv, for å indikere det ulike lærerne.

### 4.1 Antall foreldremøter

Alle intervjuobjektene jobber, eller har jobbet som kontaktlærer, og har stor erfaring ved å arrangere foreldremøter. Et foreldremøte blir i hovedsak arrangert to ganger i året, en gang på høsten og en på våren. Selv om foreldremøte i hovedsak blir arrangert bare to ganger året, kan det forekomme at det blir innkalt til flere møter gjennom året. Dette foregår ved spesielle anledninger som foreksempel en spesiell situasjon som har inntruffet som gjelder hele klassen, om elevene skal på turer, eller overgangen mellom 7-8 trinn.

*"Som lærer har vi fått "utdelt" to obligatoriske foreldremøter i året. Dette trenger ikke å bety av vi ikke har muligheten til å innkalle til flere møter. Terskelen for slike møter er for høye, og blir bare brukt om en spesiell, kanskje også alvorlig situasjon har inntruffet. Jeg ville senket terskelen for innkalling til slike møter, få frem tanker og refleksjoner fra foreldrene, for å prøve å unngå slike situasjoner før dem inntreffer. Et kontinuerlig samarbeid mellom foreldre og skolen" (Lærer 1).*

## 4.2 Viktigheten ved bruk av foreldremøte?

Tematikken og fokusområdene i foreldremøte kan variere fra trinn til trinn. Eksempler på dette er:

*"7.trinn - overgangen til ungdomstrinnet.*

*8. trinn -nettvett: elevene er tilstede under møtet.*

*9. trinn - alkohol/rus: Kan forekomme at politiet har denne forelesningen. Jobber med caser sammen med foreldrene.*

*10. trinn- Valg og søknad til videregående, info om eksamensperioden." (Lærer 2).*

Selv om det som oftest er en tematikk som ligger tilrette for hvert møte, ligger det også flere fellesmål og grunnleggende ønsker om å fremme relasjoner og samarbeid. Lærerne ser på foreldremøte som en god arena for at samarbeid og relasjoner kan bygges. Alle nevner at selv om det ligger en tematikk tilrette, må fokuset for relasjonsbygging alltid ligge tilstede.

*"Foreldremøte er en arena for relasjonsbygging og samarbeid. Vi jobber kontinuerlig for at et godt samarbeid skal kunne bli en realitet. Foreldrene får muligheten til å diskutere saker som gjelder det store flertallet av barna i klassen, som foreksempel, leggetid, PC-bruk, planlegging av turer/aktiviteter i fritida, hjemmebesøk, også videre" (Lærer 5).*

*"Noe av det som går igjen på flere av foreldremøtene er orientering om regler på skolen, arbeidsmåter, planer, gode arbeidsvaner, klasse miljøet, og hvilken forventninger skolen har til foreldrene" (Lærer 3).*

Ved bruk av foreldremøte har både foreldre og lærere en arena for å ta opp saker, bygge relasjoner og starte samarbeid. Lærerne ser på foreldremøte som et fundament som må være tilstede for et godt samarbeid. Det blir kontinuerlig jobbet for at et slikt samarbeid skal være til fordel for barna.

*"Når vi tenker foreldremøte, tenker vi oss at det er foreldrene som er fokuset. Selv om foreldrene på flere måter blir hovedpersonene i et foreldremøte, ligger uansett fokuset i foreldremøtet hos elevens trivsel, både faglig og sosialt" (Lærer 4).*

### 4.3 Fokuset under foreldremøte

Under intervjuet spurte jeg lærerne om: " Er det noe under foreldremøte det burde være mer fokus på? Er det også noe du synes burde være mindre fokus på?"

I henhold til det som burde være mer fokus på under foreldremøtene, svarte lærerne at det burde være større fokus på å bidra til et bedre læringsmiljø. Måter dette kunne gjøres på var å se på foreldrene som ressurspersoner, bruke foreldrene i planleggingen, både i forhold til regler, men også pedagogiske spørsmål i skolehverdagen. Et hovedfokus må være å få aktivisert foreldrene i større grad, både ved hjelp av spørsmål, diskusjon og refleksjon.

*" Det er viktig å se på foreldrene som ressurspersoner. Bruk deres kunnskap, både faglig og sosialt. Sett foreldrene i grupper, få dem til å diskutere og reflektere over praksisen vi som lærere har. Hvilken tanker har foreldrene rundt dette, hvor skal fokuset vårt ligge" (Lærer 1).*

Tar vi for oss andre enden av skalaen, hva lærerne kan tenke å ha mindre fokus på under foreldremøte, ser vi en enighet i hvilken område det burde være mindre fokus på. Lærerne trekker her frem den generelle informasjonen som eksempel på noe som burde være mindre fokus på under foreldremøtet. Den generelle informasjonen blir et punkt på agendaen for hvert møte, dette er noe lærerne føler kan minskes, og heller videreføres ved hjelp av e-mail, post, eller eventuelle en og en samtaler med foreldrene.

*" Ved mindre fokus på den generelle informasjonen, kan vi nå få brukt den ekstra tiden til å bryte ned enveiskommunikasjonen som raskt blir etablert under slike møter. Vi kan nå ha større fokus på å aktivisere foreldrene, slik at foreldremøtet kan utnyttes som en konstruktiv arena for det beste for elevene" (Lærer 7).*

### 4.4 Partnerskapet

Setter vi skole - hjem samarbeidet sammen, er det ikke alltid like lett og definere dette forholdet, eller hvordan vi vil at det skal være. Til lærerne spurte jeg om: " I henhold til skole - hjem samarbeid, hva tenker du om å definere forholdet/samarbeidet som et partnerskap?"

Lærerne var alle enige at å definere forholdet/samarbeidet som et partnerskap satte begge de delaktige partene inn i en likeverdig rolle. Det omhandler en likesinnet respekt ovenfor hverandre. Vi vil alle jobbe for det samme målet, men for å komme dit må vi jobbe sammen. Fellesmål og et godt samarbeid, trekker oss alle i samme retning.



*"Å definere samarbeidet som et partnerskap gjør at foreldrene i større grad får en innflytelse på det som skjer. Vi har alle ansvar for barna på ulike arenaer. Derfor vil vi trekke i samme retning, stå for de samme målene, til det beste for barna" (Lærer 4).*

Lærer 4 ser på partnerskapet som en måte at foreldrene i større grad blir inkludert i det som skjer. Foreldrene blir ikke overkjørt av en enveiskommunikasjon, eller ekskludert i det som foregår i henhold til barnet. Partnerskapet blir sett på som en mulighet til å fjerne barrierer, et ønske om fellesmålsetninger, og metoder for å nå dette.

*"Et partnerskap blir et respektfullt samarbeid mellom partene. Vi som lærere ekskluderer ikke foreldrene, vi setter oss ikke noe høyere, vi legger oss på samme nivå som foreldrene, diskuterer og reflekter sammen for et fellesmål. Vi er interesserte i deres meninger, hvordan de tenker. I et partnerskap gjør vi oss avhengige av foreldrene, som en positiv avhengighet. Vi trenger deres ressurser, og vi vil bruke dem. (Lærer 1).*

Et partnerskap vil "lærer 1" definere som en avhengighet. En positiv avhengighet, der vi tvinger oss til å inkludere foreldrene i det som skjer, lærere skal ikke sette seg noe høyere enn foreldrene i en diskusjonssammenheng. Alt handler om fellesmål, vi vil alle det beste for barna, og det er de et partnerskap omhandler ifølge "lærer 1."

*"Jeg har bare positive tanker rundt å definere skole - hjem forholdet som et partnerskap. Det omhandler respekt, trygghet og toleranse ovenfor hverandre. Selv om jeg ser på partnerskaps definisjonen som en god definisjon, må vi sette ting inn i perspektiv å se på realiteten. Partnerskapet er et slikt forhold vi vil ha til foreldrene, men slik er det ikke nødvendigvis overalt. Et partnerskap er målet vi alle lærere burde ha. Selv om flere kan definere forholdet til foreldrene som et partnerskap, kan ikke alle det. Så vi kan ikke definere alle skole - hjem forhold som et partnerskap, men jeg ville derimot definert partnerskapet som et mål vi vil oppnå, ved samarbeidet mellom skole - hjem. (Lærer 3).*

"Lærer 3" hadde fokus på at man må være forsiktig med å definere alle skole - hjem forhold som et partnerskap. Selv om et partnerskap ville være den mest ideelle formen for samarbeid, er det ikke nødvendigvis alle skoler som har etablert et slikt samarbeid. Som lærer er det et slikt samarbeid du strever etter, og ønsker å oppnå. Lærere må alltid strekke seg videre, og vi har oftest ansvar for å etablere slike samarbeid. Blir det skapt en form for trygghet, respekt og toleranse er vi nærmere et definert partnerskap i samarbeidet.

#### 4.5 Målet med foreldremøte

Målene for foreldremøtet kan sees på fra to ulike vinkler. På den ene siden har vi den obligatoriske informasjonen som skal ut til foreldrene, og som blir en gjenganger gjennom foreldremøtene. Den andre er det vi ønsker å oppnå ved bruken av foreldremøtet.

*"På mange måter kan du si at foreldremøte sitt mål omhandler det som blir sagt og gjort. Jeg vil derfor trekke frem forholdet hjem - skole som et hovedmål" (Lærer 6)*

"Lærer 6" forteller om den obligatoriske informasjonen som skal ut, og hvordan dette ofte blir som et overfladisk mål under foreldremøtene. Han ville definert forholdet mellom skole - hjem som hovedmålet under foreldremøtet. Det er den jobben som blir gjort her, som vi vil få nytte av senere.

*"Foreldremøte er en arena for å skape gode relasjoner til foreldrene, dette i seg selv burde være et mål. Jobbe for å etablere et godt samarbeid, med respekt og forståelse for hverandres tanker og meninger" (Lærer 7)*

*"Foreldrene er de som har størst innflytelse på sine barn, derfor er det viktig å skape et tett samarbeid med foreldrene for barnas beste. Foreldremøte er en arena for dette, derfor burde også målet være å etablere et slikt samarbeid" (lærer 5)*

Både "lærer 5" og "lærer 7" nevner begge at foreldremøtet er en arena for å etablere et godt samarbeid med foreldrene, derfor burde også fokuset under møtene være å dyrke et godt samarbeid. Foreldrene har stor innflytelse på barna, og er derfor en viktig ressurs og samarbeidspartner for deg som lærer.

*"Relasjonen til hjemmet er et viktig hovedmål. Fokus på å skape trygge og forutsigbare rammer for møtet, og hva vi forventer av foreldrene. Inkluderer foreldrene i det som skjer, og har fokus på relasjonsbygging. Ved fokus på relasjonsbygging med foreldrene senker vi barrieren for å ta opp eventuelle problemer" (Lærer 1)*

*"Forholdet mellom lærer og foreldre er viktig, men dette er et forhold som allerede skal være tilstede. Viktigheten ved bruk av foreldremøte er å skape en relasjon mellom foreldrene, slik at samarbeidet her er for alles beste" (lærer 3)*

"Lærer 1" og "lærer 3" poengterer det de andre lærerne også har bekreftet, at forholdet mellom skole - hjem er viktig, men for å etablere et slikt samarbeid er det visse forutsetninger som må være tilstede. "Lærer 3" kommer spesielt inn på dette med fokus på relasjonsbygging

mellom foreldregrappa. Dette fordi et slikt samarbeid senker terskelen for å ta opp problemer både under foreldremøtet og utenom. Ved et slikt samarbeid kan foreldrene samarbeide for å løse problemer uten at lærer trenger å være en mellomperson.

Alle lærerne nevner innflytelsen foreldrene har på barna, og at denne innflytelsen blir styrket med et godt samarbeid mellom foreldregrappa. Er foreldremøte sitt hovedfokus å gjør foreldrene kjent, og etablere et godt samarbeid, gjør dette at foreldrene selv kan stille seg i en rolle for å løse opp i et problem. Er det problemer med, eller mellom noen av barna i klassen, kan det være enklere for en sterk foreldregruppe og løse problemet sammen med lærer, enn at bare lærer og en av foreldrene blir satt til å løse problemet. Et eksempel flere av lærerne nevner er om det har forekommet en mobbesak mellom to av elevene i en klasse, kan denne saken være lettere å løse om foreldrene har en god relasjon, trygghet, respekt og et godt samarbeid ovenfor hverandre. Fordelen med dette er påvirkningen foreldre har på barna sine, samt at læreren ikke kommer som en midtperson mellom foreldrene.

*"Målet med foreldremøte er fokus på det som er til det beste for barna. Tett samarbeid med foreldrene opprettholder dette fokuset" (lærer 6)*

## **5.0 Drøfting**

Hensikten med denne oppgaven var å belyse bruken av foreldremøte, og hvordan bruke denne arenaen for å etablere gode relasjoner og samarbeid med foreldregruppene. Fokuset ligger i hva du som lærer må være klar over, og hva du som lærer har som mål ved bruk av slike møter. I denne delen vil jeg drøfte holdninger og tanker fra intervjuobjektene opp mot den brukte teorien. Drøftingen vil ta utgangspunkt i bruken, og viktigheten av foreldremøte, og hvordan du som lærer velger å definere forholdet til foreldregrappa.

### **5.1 Hvorfor foreldremøte?**

I henhold til foreldremøte er dette noe som skal foregå to ganger gjennom et skoleår.

Foreldremøte er en arena der foreldrene møtes sammen i en fellesgruppe, sammen med lærer. Berglyd(2003) skriver om målene foreldremøte har å oppnå. Selv om skoler har ulike måter å tilnærme seg foreldremøtene på, er målene med foreldremøtene uansett bunnet ut i det samme. Skolens fokus blir å skape et samsvar mellom foreldrenes forventinger og virkelighet. De fleste av lærerne utalte seg om viktigheten ved bruken av foreldremøte, og hvordan dette var en arena for relasjonsbygging. Drugli & Onsjøen(2010) bekrefter de fleste av svarene til intervjuobjektene, når det gjelder hva de ser på som viktig ved bruk av foreldremøte. Det har

med at samtaler med foreldre ikke må sees på som et isolert fenomen, men ved bruken av foreldremøte får de en mulighet til å skape et godt felleskap på en kontinuerlig basis. Selv om det i flere av foreldremøtene er en tematikk eller ulike typer informasjon som er på agendaen, har lærerne uansett et mål tilstede som omhandler å danne et relasjonsfundament hos foreldrene. Med et slikt fundament tilstede kan tettere og bedre samarbeid etableres, noe som kan bære frukter videre i skoleløpet. Setter vi tankene rundt hvilken gruppe som er fokuset under et foreldremøte kan det raskt virke som hovedfokuset er å gjøre foreldrene fornøgd. Slik som "lærer 4" sier, så er foreldrene på flere måter blitt hovedpersonen i slike møter, men gruppen vi jobber for er fortsatt elevene, og med utgangspunkt i elevenes trivsel, både faglig og sosialt. Lærernes tanker stemmer bra overens med den tilegnede teorien. Så hvorfor foreldremøte? Foreldremøte er som tidligere nevnt noe som blir arrangert to ganger i året. I et foreldremøte samles alle foreldrene, noe som åpner muligheten for å etablere relasjoner på et annet nivå en du kanskje ville oppnådd med en isolert lærer og foreldre samtale. Relasjonsbyggingen går ikke bare på individ nivå i henhold til foreldrene, men også foreldrene som en gruppe. Et fellesmål om å jobbe sammen for de beste for elevene, både som foreldre, lærer og sammen i foreldregruppen. Foreldrene som primærforsørger for sine barn har en sentral rolle i utviklingen av sitt barn. Foreldrene har stor innflytelse på sitt barn, og foreldremøtets viktighet må sees opp mot hvilken muligheter som her ligger tilstede, når du får samlet alle foreldrene.

## 5.2 Inkludering av foreldrene

Som ordet foreldremøte tilsier, er foreldrene viktige aktører under dette møtet, men dette vil ikke automatisk si at foreldrenes inkludering alltid blir en realitet (Esperås, 2013). Inkludering av foreldrene kommer av et godt samarbeid og respekt. Samarbeidet mellom skole og hjem er et viktig aspekt i barnets trivsel og utvikling. Et konstruktivt samarbeid mellom partene kan gjøre at det får en positiv påvirkning på barnets læring og utvikling (Lassen & Breilid, 2012). Intervjuobjektens tanker rundt inkludering av foreldrene er viktig i henhold til et ønsket læringsmiljø. Lærerne mente at inkludering av foreldrene under foreldremøtet kunne få en positiv påvirkning på læringsmiljøet for elevene. For at dette skal kunne være mulig mener de at foreldrene må sees på som ressurspersoner. Under et foreldremøte er det viktig å utnytte tanker, erfaringer og kunnskaper som foreldrene sitter med. Foreldrene kan både bli inkludert i regler og grenser som settes for elevene, samt ta del i pedagogiske spørsmål som omhandler hverdagen til elevene. En slik inkludering er viktig for at et godt samarbeid skal kunne bli etablert. En problematikk flere av lærerne beskriver kan forekomme, er at som lærer kan du

raskt komme i en typisk enveiskommunikasjon, der den generelle informasjonen rundt skolen blir fokuset. "Lærer 7" snakker om å bryte ned enveiskommunikasjonen under slike møter, og heller ha fokus på å aktivisere foreldrene, slik at møtet blir en konstruktiv arena for det beste for elevene. Blir ikke enveiskommunikasjonen brutt ned, kan det oppstå situasjoner der foreldrene føler seg maktesløse ovenfor skolen, noe som kan skape frustrasjon hos foreldrene (Berglyd, 2003).

Inkludering av foreldre under et foreldremøte er noe jeg ser på som en selvfølge. I kapittel 2.4 kommer jeg inn på hvilken innflytelse foreldrene har på sine barn. Foreldrene som er primærforsørgere, har et stort ansvar og påvirkning over sine barn. Foreldremøte er en arena for å skape relasjoner til foreldrene, derfor er det også viktig å inkludere dem. Inkluderingen av foreldre under foreldremøter føler jeg på flere måter reflekterer den praksisen vi jobber etter. Flere av lærerne nevner at den største problematikken kan være at møtene blir preget av en enveiskommunikasjon der skolen står for ordet. I kapittel 2.1 skrev jeg om praktiseringen av foreldremøte. Her ble det tatt opp at målene for foreldremøtene stort sett er det samme uansett hvor du er i landet, men at metodene for å nå målet kan variere. For meg omhandlet dette hvilken praktisk tilnærming du vil stå for under et foreldremøte for å nå målene om å etablere gode relasjoner og konstruktive samarbeid. Mine tanker setter spørsmålsteget til effekten av en enveiskommunikasjon for at målene skal kunne bli et faktum.

Foreldreinnflytelse omhandler ikke bare å gjøre foreldrene fornøyde, men også anvende de som ressurspersoner. For meg omhandler det som lærer å få anvendt erfaringen og kunnskapen til foreldrene for det beste for utviklingen til elevene. Tar vi for oss motpolen med å bryte ned enveiskommunikasjonen setter læreren seg i en "høyere" posisjon en foreldrene, noe som kan skape frustrasjon hos foreldrene i gruppa. Det er viktig å ha fokus på hvilken rolle du vil at foreldrene skal spille under slike møter. Er det rett å ekskludere primærforsørgerene i et møte som omhandler deres barn? Slike spørsmål burde alltid være tilstede under refleksjonsprosessen rundt inkluderingen av foreldrene. Tankene mine rundt dette er at det blir rart å ekskludere foreldrene i et slikt møte, spørsmålet blir derimot i hvor stor grad de skal bli inkludert. Det viktigste er likevel tankene du har om møtet, og hvilken målsetninger du har som ønske å oppnå etter endt møte. Som lærer må man alltid reflektere over sin egen praksis, og kontinuerlig jobbe videre for utvikle sin egen praksis i en retning som får en innflytelse på elevene.

### 5.3 Hvordan kan vi definere forholdet skole-hjem?

Intervjuobjektene nevner alle viktigheten å bygge relasjoner for å etablere et godt samarbeid. Lærerne som ble intervjuet hadde fokus på likestilling mellom partene, og at foreldrene ikke skulle bli ekskludert fra det som foregår i skolesammenheng. Det omhandler likestilling, respekt og toleranse ovenfor hverandre, men hvordan kan vi definere dette forholdet? Lassen & Breilid(2012) sier at vi kan definere samarbeidet mellom foreldre og skolen som et partnerskap. Partnerskapsdefinisjonen sier litt om det ønskede forholdet mellom skole og foreldre. Lærerne var positive til å definere dette forholdet som et partnerskap, og så på denne definisjonen som et ønsket mål. For lærerne handler et partnerskap om å skape likeverdige roller, med respekt for hverandre, og som vil jobbe sammen for å nå et fellesmål. Et definert partnerskap vil si at begge parter har sin rolle i utdanningen og utviklingen av barnet (Epstein, 2011). Som følge av lærernes svar, har jeg fått et positivt inntrykk av å definere forholdet som et partnerskap, men slik som "lærer 3" nevner, må man være forsiktig for hvor mye man tar for gitt. "Lærer 3" snakker om fordelene med et definert forhold, der respekt, trygghet og toleranse ovenfor hverandre er i fokus. I seg selv kan man ikke nødvendigvis si at sånn er det. Partnerskapet er en ideell situasjon å være i, men man må også komme dit. Partnerskapet kan bli sett på som den målsetningen vi setter oss for hvilket forhold vi vil ha til foreldrene.

De fleste har en formening om hva de definerer som et partnerskap, og hvilken elementer definisjonen står for. Tar vi utgangspunkt i foreldre og skole samarbeidet er det viktig å se på hvorfor vi velger å definere forholdet. Med å gi det ønska samarbeidet en form for definisjon, konkretiserer vi hva som må til for at et ønsket samarbeid skal kunne finne sted. Partnerskapet sier litt om tankene vi har rundt et slikt samarbeid, og hvilken effekt det eventuelt vil få. Jeg står med den oppfatningen at flere lærere ser på det å definere et samarbeidsforhold som viktig. Ved å utarbeide en definisjon på samarbeidsforholdet, kan målene som vi ønsket å oppnå, i større grad bli spesifisert. For en lærer handler det mye om hvordan du vil framstå ovenfor foreldregrupper, og hvilket forhold du vil etablere. En lærer må alltid være klar på hvilken retning man er villig til å ta i henhold til foreldrene, derfor kan det ofte være lurt å definere dette forholdet. Partnerskapet som definisjon er et eksempel på hvordan dette kan gjøres. Jeg tror at denne definisjonen blir brukt mye på grunn av tanker folk har rundt begreps betydning, og hva det står for. Slik som lærerne svarte, er det viktigste å være åpen ovenfor foreldrenes tanker med å etablere et godt samarbeid, derfor kan ofte slike definisjoner være til større hjelp for å spesifisere hva vi ønsker av hverandre.

## 5.5 Lærerens mål

Under et foreldremøte er det i hovedsak læreren som har det overordna ansvaret for møtet.

Dette gjør at det meste ansvaret ligger hos lærer, både av formidlig av informasjon og etableringen av samarbeid og relasjoner. En lærer må vite hva som skal være fokuset, og hva du vil oppnå etter møtet er ferdig. Intervjuobjektene snakker mye om inkluderingen av foreldrene, skape gode og trygge rammer, og et forutsigbart miljø rundt foreldremøtet.

Samtidig er relasjonen og samarbeidet satt sterkt i fokus. Inntrykket man står igjen med er at målet med møtene er veldig likestilte med tanke på hva du vil oppnå etter møtene, men for at slike relasjoner skal kunne etableres må det være fokus på dette hos deg som lærer. Et foreldremøte er et møte som omhandler flere personer en bare lærer, foreldrene er også viktige her, derfor er det viktig å vite hvordan du vil oppnå et godt forhold til dem.

Epstein(2011) skriver at det må finnes en bestemt holdning til lærere, om et godt forhold skal kunne etableres. En egenskap som må ligge tilstede er å kunne ytre en gjensidig respekt mellom partene, slik at et konstruktivt samarbeid kan etableres. "Lærer 7" snakket om foreldremøte som en arena for å bygge relasjoner til foreldregruppa, men for at dette skal kunne etableres må det være en respekt og forståelse for hverandres tanker og meninger tilstede. Daniel Stern(2007) forteller om "møteøyeblikket" som sentralt for å danne relasjoner for et videre samarbeid. Det handler om å komme på nivå med hverandre, og som lærer ligger mye av dette ansvaret hos deg. Klarer du å komme på nivå med dem du skal etablere et forhold til, kan det gi begge parter mulighet til å bli kjent med hverandre, skape en trygghet og tilhørighet.

I henhold til et foreldremøte er det viktig for deg som lærer med fokus på mål. Hva er det som skal gjennomgås? Hva skal fokuset være? Skal foreldrene inkluderes, eventuelt hvorfor? Slike spørsmål burde alltid være klart definert. Foreldremøte er en dynamisk prosess, der det er flere individer å ta vare på. Relasjonsbyggingen går på kryss og tvers både i forhold til foreldregruppa og den individuelle foreldre. For en lærer må man være klar på hvordan man vil forholde seg til dette, og hvordan et samarbeid og gode relasjoner best kan etableres. Mine refleksjoner rundt en lærers ønske ved bruken av foreldremøte, er å skape gode relasjoner og et godt samarbeid, men hvordan komme seg dit ikke er like definert. Læreren har som tidligere nevnt det overordna ansvaret for foreldremøte, og har på flere måter ansvaret for å inkludere foreldrene og få dem med i møtet. Tankene jeg har rundt dette er at en lærer må ha fokus på hvordan man vil fremstå ovenfor foreldregruppa, og hvordan man kan komme på et likesinnet nivå med alle parter, slik at et mest mulig fruktbart samarbeid kan etableres. Som

lærer i en foreldremøtesituasjon ville jeg også hatt fokus på å bli kjent med foreldregruppa, og vite hva de har som fokus, og hvilken ønsker de har for utviklingen av møtet. Mye av det du som lærer gjør, definere hvilken tanker og mål du står for. Den praksisen vi har, blir bestemt ut ifra hvordan vi stiller oss i ulike situasjoner. Hvem er det vi jobber for? Hvordan kan vi best jobbe sammen for dem? Mine tanker rundt dette er at lærere må kontinuerlig reflektere på hva de ønsker å oppnå med et foreldremøte, og hvordan disse målene skal kunne bli nådd. Her har du en mulighet til å samle hele foreldregruppa, og når en slik mulighet er tilstede, ville jeg hatt fokus på å utnytte denne arenaen best mulig. Vi jobber for elevene og deres utvikling både faglig og sosialt. Foreldrene er viktige aktører i denne utviklingen, derfor ser jeg på foreldrene som viktige ressurser. Vi kan si at utnyttelsen av foreldremøtet omhandler det å etablere et godt samarbeid, et samarbeid som skal fungere for det beste for elevene.

## 5.6 Hvorfor senke barrieren?

Relasjonsbygging handler mye om å senke barrieren. Men hvilken barriere snakker vi om i forhold til et foreldremøte? Er det slik at et godt samarbeid og gode relasjoner har blitt etablert mellom foreldre og lærere, er det viktig å vite hvilken barriere vi bryter ned, og hvorfor vi vil bryte den ned. De lærerne som er blitt intervjuet snakket alle om barrieren som dem vil senke, og at dette er en barriere som setter en stopper for det konstruktive samarbeidet som de ønsker å oppnå. "Lærer 1" fortalte at barrieren hindrer foreldrene i å ta del i foreldremøte på den måten han ønsket. Inkluderingen av foreldrene foregår på forskjellige måter, både i henhold til klassen som gruppe, og hvordan det pedagogiske foregår på ulike nivå (Andersen & Rasmussen, 1996). Barrieren "lærer 1" snakker om omhandler toleransen for å ta opp eventuelle problemer. Han poengterer det flere av det andre lærerne også mener, at relasjonsbyggingen er viktig, slik at foreldrenes trygghet på å ta opp eventuelle problemer blir enklere enn det ville vært om barrieren ikke var senket. Barrieren omhandler det å fungere sammen i en gruppe, og senker vi barrieren for å ta opp slike problemer, gjør dette at vi som gruppe kan løse dem sammen. Lærerne forteller om viktigheten med å senke denne barrieren, de sier at et ønskelig scenario er at problemer som omhandler flere parter, ikke setter deg som lærer i en mellomposisjon, men derimot gjør at alle trekker i samme retning.

Som lærer ville jeg hatt stor fokus å etablere gode relasjoner, og tankene mine rundt det å senke barrieren, er at dette er noe som kommer med et forhold basert på gjensidig respekt. Jeg tenker også at det ikke bare omhandler å skape en relasjon mellom foreldre og lærer, men også mellom foreldregruppa. Det er foreldregruppa som skal kunne jobbe sammen, for det beste for elevene. Du som lærer har som ansvar å legge til rette for at et slikt samarbeid skal



kunne bli en realitet. Målet vil alltid være å senke barrieren for å ta opp problematiske spørsmål. Det er slike spørsmål som gjør at et konstruktiv samarbeid kan etableres. For deg som lærer må du være klar for hvordan du vil at et slikt samarbeid skal kunne utvikles. Relasjonsbyggingen innad i foreldregruppa er et sentralt fokus under foreldremøtet. Er dette faktum, har du som lærer ansvar for å støtte opp foreldrene, og gi dem de rette verktøyene for å etablere et godt samarbeid. Intervjuobjektene nevner at denne barrieren hindrer det samarbeidet de ønsker å etablere sammen med foreldrene. Alt vi gjør er for det beste for elevene, og for at et fruktbart samarbeid skal kunne etableres for det beste for elevene, er lærerne klare på at barrieren må senkes. Relasjonsbygging er her et stikkord som er i fokus, og er et viktig moment for å få senket barrieren som hindrer et gunstig samarbeid.

## 6.0 Avslutning

I denne oppgaven har jeg tatt for meg foreldremøte, og sett på hvordan foreldremøter kan brukes som en arena for å etablere gode relasjoner og samarbeid med foreldregruppa. Oppgaven har tatt utgangspunkt i både egne erfaringer, teori som er anskaffet og informasjon tilegnet fra intervjuobjektene. Etter å plassert den tilegnede teorien opp mot den samlede informasjon hentet fra intervjuobjektene har jeg fått et innblikk i hvordan noen lærere velger å utnytte foreldremøte som en arena for å bygge relasjoner, og hvilken påvirkning foreldremøtets arbeid kan få på elevenes læringsmiljø. Selv om et inntrykk har blitt skapt, kan jeg ikke på noen måte trekke en slutning rundt min problemstilling. Det har ikke vært et mål å anskaffe en konklusjon rundt problemstillingen, men derimot belyse tematikken rundt for å skape refleksjoner på hvordan foreldremøte kan utnyttes. Det som har vært fokuset i oppgaven er å se eksempler på hvordan en lærer velger å praktisere foreldremøte, og hvilken mål det ønsker å nå etter at møtet er ferdig.

Grunnen til at jeg ikke kan trekke en slutning rundt problemstillingen omhandler det store omfanget problemstillingen tar for seg. Jeg kan ikke fastslå hvordan alle lærere velger å praktisere foreldremøter, eller hvilken mål som er satt i henhold til møtet. Det er viktig å poengtere at foreldremøte er en arena som omhandler flere typer mennesker, både lærere og foreldregrupper, noe som kan endre praksisen fra skole til skole og lærer til lærer. Selv om jeg ikke kan trekke en slutning rundt problemstillingen, må det likevel legges til at jeg har fått mye igjen av å skrive denne oppgaven. Jeg har lært mye om et tema som jeg ikke hadde noe spesielt kunnskap om fra før av, samt fått et innblikk i hvordan foreldremøter kan utnyttes, eksempler på hvordan det kan bli praktisert, og påvirkningen dette kan få på elevene, noe som

var sentralt i henhold til min problemstilling. Hvordan et foreldremøte blir praktisert definerer mye av hvordan du som lærer vil fremstå, og hva du vil oppnå. Vi jobber for elevene, og for at dem skal ha de best mulig. Selv om jeg ikke har kunnet konkludert med noe, er det viktig å ha en kontinuerlig refleksjon på hvilken praksis du vil stå for, fokus på dem vi jobber for å utvikle, og hvilken mål du har med foreldremøtene. Mitt ønske er at jeg kan dra nytte av den tilegnede kunnskapen både i praksis, og når jeg skal begynne å jobbe.

## Litteraturliste

- Andersen, J. &. (1996). *Mer foreldresamarbeid*. Oslo: Pedagogisk forum.
- Berglyd, I. (2003). *Skole-hjem samarbeid - avstand og nærhet*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Christoffersen, L. & Johannessen, A. (2012). *Forskningsmetode for lærerutdanningene*. Oslo: abstrakt forlag.
- Drugli, M. &. (2010). *Vanskelige foreldremøte - gode dialoger*. Oslo: Cappelen akademisk forlag.
- Epstein, J. (2011). *School, Family, and Community Partnerships: Preparing Educators and Improving Schools*. Colorado: Westview press.
- Hattie, J. (2009). *Visible learning : a synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. London: Routledge.
- Holthe, V. (2000). *Foreldreinnflytelse i skolen: Rettigheter, forhandling og kompromiss*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Lassen, L. M. (2012). *Foreldresamarbeidet i praksis*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Postholm, M. B. (2011). *Læreren med forskerblikk : innføring i vitenskapelig metode for lærerstudenter*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.
- Stern, D. (2007). *Her og nå: øyeblikkets betydning i psykoterapi og hverdagsliv*. Oslo: Abstrakt forlag.
- Esperås, K. (2013). *Sannhetens mange versjoner: Hva slags konsekvenser får det for familien når samarbeidet mellom skole og hjem ikke fungerer?* Hentet Mars 02, 2014 fra <http://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/136588/Esper%C3%A5s%2c%20Kirsti%20Anita%20Oppgaven.pdf?sequence=1>
- FN-sambandet. (1948, Desember 10). *FNs verdenserklæring om menneskerettigheter*. Hentet Mars 04, 2014 fra <http://www.fn.no/Bibliotek/Avtaler/Menneskerettigheter/FNs-verdenserklæring-om-menneskerettigheter>
- Foreldreutvalget for grunnopplæringen. (2012). *Foreldremøter*. Hentet Februar 25, 2014 fra [https://fug.custompublish.com/getfile.php/1903302.1542.rydsusaxvs/Foreldrem%C3%B8ter+\(bokm%C3%A5l\).pdf](https://fug.custompublish.com/getfile.php/1903302.1542.rydsusaxvs/Foreldrem%C3%B8ter+(bokm%C3%A5l).pdf)
- Grant, L. (2009, August). *Children's role in home-school relationships and the role of digital technologies*. Hentet Februar 29, 2014 fra [http://archive.futurelab.org.uk/resources/documents/lit\\_reviews/HomeSchool.pdf](http://archive.futurelab.org.uk/resources/documents/lit_reviews/HomeSchool.pdf)
- lovata.no. (2014, Januar 01). *Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa*. Hentet Mars 07, 2014 fra <http://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61?q=Oppl%C3%A6ringa+i+skole+og+l%C3%A6rebedrift>

Lovdata.no. (2013, Juni 21). *Lov om barn og foreldre (barnelova)*. Hentet Februar 20, 2014 fra <http://lovdata.no/dokument/NL/lov/1981-04-08-7>

Regjeringen.no. (2013, Oktober 14). *Hjem-skole-elevsamarbeid*. Hentet Februar 17, 2014 fra <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/tema/grunnopplaring/laringsmiljo-2/hjem-skole-elevsamarbeid.html?id=279669>

Utdanningsdirektoratet. (2012, Januar 20). *Prinsipper for samarbeidet mellom hjem og skole*. Hentet Mars 5, 2014 fra <http://www.udir.no/Laringsmiljo/Bedre-laringsmiljo/Hjem-skole-samarbeid/Prinsipper-for-samarbeidet-mellom-hjem-og-skole/>

## **Vedlegg 1:**

Forhåndsstrukturerte spørsmålene til intervjuene. Oppfølgingsspørsmålene som forekom under intervjuet er ikke her oppført, det har med at spørsmålene varierte mellom intervjuobjektene.

1. Hvor ofte arrangerer du et foreldremøte?
2. Hvordan praktiserer du et foreldremøte?
3. Hva ser du på som viktigheten ved bruken av foreldremøte?
4. Er det noe du savner på et foreldremøte? Noe som det burde være mer fokus på?
5. Er det noe som burde være mindre fokus på under et foreldremøte?
6. Hva vil du oppnå ved bruken av foreldremøte?
7. " I henhold til skole - hjem samarbeid, hva tenker du om å definere forholdet/samarbeidet som et "partnerskap"?"
8. Hvordan blir foreldrene organisert og inkludert under foreldremøtet?